

SweHatch AB
Holmbyvägen 65
247 47 Flyinge

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad djurhållning för uppfödning av unghöns

Tillståndsplikt B och verksamhetskod 1.10-i enligt miljöprövningsförordningen (2013:251)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar län meddelar SweHatch AB, (org.nr. 556033-3386), nedan kallad Bolaget, tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad anläggning för unghönsuppfödning med maximalt 560 djurenheter bestående av 56 000 platser för av unghöns på fastigheten Hagby 6:11 i Kalmar kommun.

Tillståndet omfattar anläggning för djurhållning omfattande maximalt 56 000 platser för fjäderfä i befintliga stallar.

Tillståndet gäller tillsvidare.

Miljöprövningsdelegationen avslår Bolagets yrkande om verkställighet.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. 9 § miljöbalken den till ärendet hörande miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor för verksamheten

2017-06-08

Miljöprövningsdelegationen fastställer med stöd av 16 kap. 2 § miljöbalken och med hänvisning till hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följande villkor för verksamheten

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i enlighet med vad Bolaget angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Djurstall

2. Fodret ska innehålla fytas och fasutfodring ska tillämpas för att minimera fosfor- och kväveinnehåll i gödseln.
3. Ströbäddarna i stallet ska hållas torra. Vattennipplar i stallet ska utformas så att risken för att spillvatten når golvet och gödselbäddarna minimeras.
4. Ventilationen ska vara utförd så att kallras och fukt ej uppkommer under kallare perioder av året. Ventilationsflödet ska anpassas för att minimera ammoniakutsläpp. Luftutsläppen ska ske på sådant sätt att damm och/eller luktolägenheter för närboende inte uppstår.

Lagring och hantering av gödsel

5. Gödsel ska lagras på tät platta eller i gödselhus. Gödseln på gödselplatta ska lagras så att nederbörd eller annat vatten förhindras att nå gödseln.
6. Lastytor för gödsel och foder ska utformas och skötas så att risken för förorening av yt- eller grundvatten minimeras. Spill ska omgående samlas upp.
7. Ändringar av gödselmottagare ska redovisas till tillsynsmyndigheten.
8. Stallgödseln ska minst en gång per år provtas så att representativa prover erhålls. Analys av stallgödseln ska minst omfatta total-N, NH₃-N, P, K och torrsubstans. Gödselmottagarna ska informeras om växtnäringsinnehållet.

Stallbalans

2017-06-08

9. En stallbalans för verksamheten avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas minst en gång vart tredje år.

Buller

10. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än vad som anges nedan.
  - 50 dB(A) vardagar måndag – fredag kl. 07.00 – 18.00
  - 40 dB(A) nattetid kl. 22.00 – 07.00
  - 45 dB(A) övrig tid

Högsta momentana ljudnivå mellan kl. 22.00 – 07.00 får inte överstiga 55 dB(A). Efterlevnaden ska kontrolleras, på tillsynsmyndighetens begäran, genom antingen immissionsmätning eller närfältsmätning och beräkning.

Ekvivalentvärdena ska beräknas för olika drifttillstånd under de tidsperioder som anges ovan. Mätfrekvens och metod ska framgå av kontrollprogrammet.

Fastbränslepanna

11. Utsläpp av stoft i rökgaserna från flisbränslepanna får inte överstiga 250 mg/Nm³ vid 6 % O₂. Kontroll av villkoret ska göras genom rökgasmätning senast inom ett år från det att tillståndet tagits i anspråk och när tillsynsmyndigheten begär det. Med Nm³ avses kubikmeter torr rökgas normaliserad till temperaturen 273,15 K och trycket 101,3 kPa.

Aska

12. Aska från förbränning av flis ska lagras på platta eller levereras direkt till mottagare. Aska får inte spridas på åkermark utan ska lämnas till anläggning med tillstånd att ta emot askan.

Kemikalier och farligt avfall

13. Förvaring av kemiska produkter och farligt avfall ska ske på kemikalieresistenta, täta underlag utan golvbrunnar eller andra avlopp, belägna under tak eller motsvarande nederbördsskydd. Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallning, eller annat skydd som ger likvärdig skyddsnivå. Invallningen ska

2017-06-08

rymma den inom invallningen förvarade största behållarens volym plus 10 % av övrig lagrad volym som förvaras inom invallningen. Saneringsmedel ska finnas tillgängligt och förvaringsplatser ska vara tydligt skyltade.

Kontroll

14. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska inlämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk. Kontrollprogrammet ska därefter revideras vid behov av tillståndshavaren på eget initiativ efter samråd med tillsynsmyndigheten.

15. Besiktning av anläggningen ska utföras av oberoende och sakkunnig besiktningsman senast ett år efter att den utökade verksamheten enligt detta tillstånd har satts igång. Förslag på besiktningsman och program för undersökningen ska inlämnas till tillsynsmyndigheten i god tid innan arbetet påbörjas. Besiktningsrapporten ska inges till tillsynsmyndigheten inom tre månader från utförd undersökning. Periodiska besiktningar ska ske årligen eller med längre tidsintervall efter medgivande av tillsynsmyndigheten.

Statusrapport

Enligt nu gällande 22 kap. 1 § första stycket 7 miljöbalken ska en tillståndsansökan för en IED-anläggning innehålla en statusrapport när detta krävs enligt bestämmelserna i Industriutsläppsförordningen (2013:250).

Bolaget yrkar på att undantas från kravet på statusrapport.

Miljöprövningsdelegationen bedömer efter granskning av ansökningshandlingarna och annat som framkommit i ärendet att någon statusrapport inte behövs i förevarande ärende.

Ianspråktagande

Tillståndshavaren ska meddela tillsyns- och tillståndsmynndigheten när tillståndet tas i anspråk.

2017-06-08

Särskilda upplysningar

Med tillsynsmyndighet avses i detta beslut för närvarande Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar kommun.

Förutom de krav som följer av tillståndet, ska fjäderfäanläggningar även följa BAT-slutsatser eftersom de omfattas av Industriutsläppsförordningen.

Miljöprövningsdelegationen upplyser om att nya BAT slutsatser publicerades i början av 2017.

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Redogörelse för ärendet

Tidigare beslut

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar beslutade den 19 oktober 2009 om försiktighetsmått efter Bolagets anmälan (ärendebeteckning 2008-2575). Beslutet omfattar verksamhet med djurhållning med högst 39 500 fjäderfä på fastigheten Hagby 6:11 i Kalmar kommun.

När detta tillstånd tas i anspråk upphör tidigare meddelat tillstånd att gälla.

Prövningsgrund

Grunden för prövningsplikt finns i 1 kap 3 § Miljöprövningsförordningen (2013:251).

Verksamheten omfattas av kod **1.10 B-i**: Anläggning för djurhållning med mer än 40 000 platser för fjäderfä.

Verksamheten omfattas även av Industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250) och kategoriseras enligt punkt 6.6 a Industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU), det vill säga intensiv uppfödning av fjäderfä med mer än 40 000 platser.

Samråd

2017-06-08

Samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken har ägt rum den 24 februari 2015 med närvaro av företrädare för Bolaget, Länsstyrelsen och kommunen. Samråd med enskilda som kan antas särskilt berörda har skett genom utskick till närboende inom 500 m.

Ansökan gäller en verksamhet som inte tidigare tillståndsprövats och ska därför enligt 3 § 1p. förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar alltid antas medföra en betydande miljöpåverkan. Detta innebär att ett samråd har hållits med en vidare krets i enlighet med 6 kap. 4 § miljöbalken. Samrådet har genomförts dels genom utskick till myndigheter samt genom annonsering i ortspressen.

Ärendets handläggning

Ansökan om tillstånd inkom till Miljöprövningsdelegationen den 7 september 2016 och sändes efter komplettering på remiss till Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar kommun, Kalmar Vatten, Hagbyåns & Halltorpsåns Vattenråd samt till Länsstyrelsen Kalmar (i enlighet med 25 § förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer). Ansökan har kungjorts i ortspressen den 11 mars 2017. Yttranden har inkommit från Samhällsbyggnadsnämnden den 20 april 2017. Bolaget har beretts möjlighet att bemöta inkommet yttrande.

Bolagets yrkanden och förslag till villkor

Bolaget har i ansökan framfört följande yrkanden och förslag till villkor.

Yrkanden

Bolaget yrkar:

- att tillstånd ges för befintlig och utökad djurhållning med antalet platser för fjäderfä omfattande maximalt 56 000 platser i befintliga stallar.
- att de föreslagna villkoren ska fastställas.
- att miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas.
- att tillståndet ska kunna tas i anspråk även om det överklagas.

Bolaget ansöker om verkställighetsförordnande.

Bolaget ansöker om undantag från att genomföra statusrapport.

Åtaganden och förslag till villkor

2017-06-08

Bolaget föreslår följande villkor:

- Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad Bolaget har angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.
- Ljud från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid andra bostäder än Bolagets än 50 dBA, dagtid (kl. 07.00 – 18.00) mån-fre, 40 dBA nattetid (kl. 22.00- 07.00) samtliga dygn samt 45 dBA övrig tid. Högsta momentana ljudnivå nattetid får inte överstiga 55 dBA.
- Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningarna eller omgivningen. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt vara utformad så att nederbörd inte ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus tio procent av övriga behållares volym. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid förvaringsplatsen.
- Avfall av olika slag ska samlas upp och förvaras var för sig för att underlätta den miljömässigt bästa vidarebehandlingen. Avfallet ska i största möjliga utsträckning upparbetas, återanvändas eller nyttiggöras på annat sätt.
- Uppkommen aska lämnas till godkänt företag för omhändertagande.
- Hantering av organiska gödselmedel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter inte uppkommer för närboende och /eller miljön.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Bolaget bedriver idag uppfödning av unghöns med högst 39 500 fjäderfä på fastigheten Hagby 6:11 i Kalmar kommun. Bolaget har bedrivit fjäderfäproduktion på platsen sedan 1968 under olika namn. Verksamheten är placerad inom gällande detaljplan från 1971 i område för småindustri och är ansluten till kommunalt dricksvatten och avloppsnät. Stallarna har under de senaste åren ändrats från produktionsstallar till anläggning för unghönsuppfödning. Ny inredning, uppgraderad ventilation och en ny värmeanläggning

2017-06-08

för flis har installerats. Den utökade produktionen ska omfatta maximalt 56 000 unghöns upp till ca 19 veckors ålder i befintliga byggnader. Djuren sätts in dagsgamla och levereras vidare till kläckäggstallarna vid ca 19 veckors ålder. Djuren går på kutterspån och beläggningsytan är maximalt 10 djur/m². Foder och vattensystem finns på golvet. Ytterväggarna är av ljusgrön plåt och taken är av ljus aluminium. Bolaget har ingen egen växtodling. Uppkommen gödsel levereras genom avtal till närliggande fastighet med växtodling, Hagby 7:1.

Miljökonsekvensbeskrivning (sammanfattning)

Verksamheten är belägen i direkt anslutning till Hagby samhälle i Kalmar kommun. I väster och norr angränsar anläggningen med åkermark och i öster och söder ligger anläggningen i anslutning till Hagby samhälle. Verksamheten ligger ca 110 meter ifrån sporthallen, 160 meter ifrån en förskola och äldreboende, ca 200 meter ifrån en skola och ca 300 meter ifrån bostäder. Verksamhetens byggnader är delvis avskärmade av en skogsdunge som till en del begränsar störning och insyn. Landskapet präglas av ett jordbrukslandskap med åkrar brutet av åkerholmar, ridåer, stengården och alléer. I landskapet finns moderna lantbruk och samhället Hagby. Eftersom utökningen kommer att ske inom befintlig byggnad kommer landskapsbilden inte förändras.

Verksamhetens placering omfattas av riksintresset kulturmiljövård K47 Halltorp-Hagby (områdeskod 8811046). Eftersom nybyggnationen sker inom befintliga stallar kommer riksintresset inte att påverkas negativt. Anläggningen ligger 1,3 km söder om Bottorps vattenskyddsområde och ca 1,3 km norr om Hagbyån som mynnar ut i Östersjön.

Kutterspån används som strömedel och gödselbädden har en hög torrsbstanshalt genom att använda droppsäkra vattenniappar, aerotemperar och enfasfläktar. Övriga BAT-tekniker som Bolaget tillämpar är energieffektiva temperaturreglerande åtgärder, ventilation, isolering och lågenergilampor.

Utgödsling sker två till tre gånger per år. Gödselmängden beräknas öka från 254 ton/år till 361 ton /år. Behovet av spridningsareal kommer efter utökningen att öka från ca 106 ha till ca 150 ha åkermark, beräknat på 0,059 kg fosfor per plats och 22 kg fosfor per hektar och år. Bolaget har ingen egen växtodling utan all gödsel borttransporteras direkt vid utgödslingstillfällena till kontrakterad gödselmottagare på närliggande fastighet Hagby 7:1. Där finns en 600 m² stor gödselplatta med 2 meter höga stödmurar på halva plattan,

2017-06-08

vilket ger en total lagringskapacitet på 1 200 m³. Vid behov kan gödselplattan täckas med halm. Gödselmottagaren har tillgång till ca 175 hektar åkermark, vilket täcker Bolagets spridningsbehov på ca 150 hektar. Samtliga av gödselmottagarens åkermarker markkarterades år 2012 och har en fosforklass mellan III och IV. Allt foder innehåller fytas och fasutfodring tillämpas.

Anläggningen är ansluten till kommunalt dricksvatten- och avloppsnät, dit rengöringsvatten från stallrengöring med högtryckstvätt och desinfektionsmedel förs vid de två till tre årliga tvättningstillfällena. Verksamheten uppskattas kräva en tvättvattenåtgång på totalt ca 545 m³. Eftersom den utökade verksamheten bedrivs på samma stallyta sker ingen ökning av tvättvattenförbrukningen. Varje tvättillfälle pågår i 5 dagar.

Befintlig flispanna värmer upp stallen. Den årliga flisförbrukningen är 4 055 m³. För uppvärmning av stallarna åtgår det årligen 1875 MW, resten av energin säljs till Kalmar kommun. Nuvarande elförbrukning för ventilation, belysning och drift av utrustning uppgår till 247 000 kWh/år och förväntas öka till 250 000 kWh/år.

Kadaver kommer att förvaras i frysboxar och lämnas till destruktion via Svensk Lantbrukstjänst.

Lukt från verksamheten uppkommer vid utgödsling och genom stallarnas ventilation. Inga klagomål har dock hittills inkommit angående luktolägenheter.

Buller från verksamheten genereras framför allt i samband med transporter av gödsel vid utgödslingen som varar i 4 dagar per tillfälle samt vid leverans av foder och borttransport av unghöns. Transporterna sker i huvudsak vardagar under normala arbetstider och beräknas öka från 101 till 121 transporter per år.

Inkomna yttranden

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar kommun har i yttrande anfört följande.

Ammoniak

2017-06-08

Enligt sökandes beräkningar kommer ammoniakutsläppet från stallarna vid utökad verksamhet vara 1 307 kg per år. Per slaktkycklingsplats blir utsläppet cirka 0,028 kg per år. Detta är lågt enligt de värdena som föreslås gälla i EU till följd av Industriutsläppsdirektivet (0,02 – 0,13 kg). Verksamheten har åtagit sig att använda sig av vedertagna principer för att minska ammoniakutsläppet från stallarna. Verksamheten bör regelbundet kontrollera utsläppet till exempel genom en årlig upprättad stallbalans eller mätningar.

Gödsel

Fullt utbyggt kommer verksamheten årligen att producera ca 722 m³ gödsel. All gödsel lämnas bort till närliggande lantbruksverksamhet. Ändring av gödselmottagare samt lagstadgad dokumentation av bortförd stallgödsel bör redovisas till tillsynsmyndigheten för tillsyn ska kunna göras över gödselhanteringen.

Bolagets synpunkter

Bolaget har lämnat följande synpunkter över inkomna yttranden i ärendet.

Ammoniak

Utsläpp av ammoniak regleras i den kommande miljörapporten i enlighet med gällande regelverk.

Gödsel

Bolaget anser att tillräcklig dokumentation finns tillgänglig vid tillsyn, men motsätter sig inte kommunens skrivelse.

Bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen anser att miljökonsekvensbeskrivningen, som bifogats ansökan, i allt väsentligt uppfyller kraven enligt 6 kap. miljöbalken med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Tillåtlighet

Miljöbalkens mål

2017-06-08

Av 1 kap 1 § i miljöbalken framgår att bestämmelserna syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Val av plats och planförhållanden

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det enligt 2 kap. 6 § miljöbalken väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Vidare framgår att tillstånd inte får ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser.

Enligt Boverkets allmänna råd 1995:5 ”Bättre plats för arbete” anges 500 meter som riktvärde för skyddsavstånd för *djurhållning i lantbruk*. Anläggningen gränsar i väster och i norr med åkermark och i öster och söder till Hagby samhälle, ca 110 meter ifrån en sporthall, 160 meter ifrån en förskola och äldreboende samt ca 200 meter ifrån en skola. Aktuellt område avvattnas till Hagbyån som ligger ca 1,3 km söder om anläggningen. Bottorps vattenskyddsområde ligger ca 1,3 km norr om anläggningen.

Verksamheten ingår i detaljplanen som antogs 1971 som industrimark/område för småindustri. Stall 3,4 och 5 samt fastbränsleanläggningen ligger innanför detaljplanelagt område. Stall 1 och 2 ligger utanför detaljplanelagt område.

I ansökan har två platser för lokalisering av stall redovisats. Huvudalternativet innebär en utökning i form av ökad fyllningsgrad i redan befintliga byggnader på Hagby 6:11. Det blir då en integrerad del av den befintliga produktionen och där redan omfattande investeringar gjorts beträffande stallbyggnader, el- och vatteninstallationer samt foderhantering.

Den alternativa placeringen är på fastighet Fastlycke 1:11 i Torsås kommun, där Bolaget redan bedriver unghönsuppfödning. Detta alternativ skulle innebära att Bolaget behöver göra stora ändringar och mer kostsamma investeringar.

2017-06-08

Miljöprövningsdelegationen anser att miljönyttan vid en lokalisering enligt alternativplaceringen inte står i proportion till de ändringar och kostnader en sådan lokalisering skulle innebära. Miljöprövningsdelegationen anser därför att huvudalternativet i ansökan är den bästa placeringen.

Under förutsättning att de åtgärder som Bolaget redovisat i ansökan genomförs och att föreskrivna skyddsåtgärder i detta beslut följs bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamheten bör kunna bedrivas utan oacceptabla störningar för närboende.

Den nu föreslagna anläggningen ligger på en fastighet som är planlagd för industriändamål. Miljöprövningsdelegationen finner att verksamheten är förenlig med gällande plan.

Hushållningsbestämmelser (riksintressen)

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska för verksamheten väljas en sådan plats som är lämplig bl.a. med hänsyn till 3 och 4 kap. i miljöbalken. Lokaliseringen avser inte någon ändrad användning av mark.

Miljöprövningsdelegationen anser att verksamheten är förenlig med hushållningsbestämmelserna.

Miljökvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ansvara för att miljökvalitetsnormer följs. År 2016 fastställde vattenmyndigheterna miljökvalitetsnormer för vatten i enlighet med EU:s vattendirektiv (införlivade i svensk rätt genom förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön).

De vattenförekomster som berörs av verksamheten är Hagbyån: mynningen n v s Kalmarsund-Svartabäcken (SE-627367-151681), n v s Kalmarsunds kustvatten (SE563100-161500) och Kalmarkustens sandstensformation (SE628995-153160).

Vattendrag – Det huvudsakliga vattenavrinningsområdet för verksamheten är Hagbyån: mynningen n v s Kalmarsund-Svartabäcken (SE-627367-151681). Vattenförekomstens ekologiska status har bedömts som måttlig. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (god status) och försurning (ej

2017-06-08

klassat), har sammantaget god status. Utifrån klassningarna bedöms vattenförekomsten ha problem med parametrarna morfologisk påverkan och vattenhinder. Den kemiska statusen, utan överallt överskridande ämnen, t ex kvicksilver, är klassad som god och får inte försämrats.

Kustvatten – Den ekologiska statusen i n v s Kalmarsunds kustvatten har bedömts som måttlig. Den kemiska statusen, utan överallt överskridande ämnen, t ex kvicksilver, är klassad som god status och får inte försämrats. Kvalitetskravet för vattenförekomsten är god ekologisk status 2027. För att uppnå god ekologisk status till 2027 måste alla möjliga och rimliga åtgärder vidtas. Modellberäkningar har visat att en stor del av de näringsämnen som tillförs Östersjön kommer från jordbruket (Naturvårdsverkets rapport 5815).

Grundvatten – Den kemiska och kvantitativa statusen i Kalmarkustens sandstensformation bedöms som god. Den kemiska och kvantitativa statusen är god status och får inte försämrats.

Bolaget saknar egen spridningsareal och har därmed ingen påverkan genom näringsläckage från åkermark. Dagvatten som härrör från anläggningen bedöms inte innehålla några större mängder näringsämnen eftersom skyddsåtgärder ska vidtas i form av omhändertagande av spill från foder och gödsel.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att ett tillstånd till ansökt verksamhet inte försvårar möjligheterna att uppnå föreskrivna miljökvalitetsnormer i berörda vattenförekomster.

Ammoniakutsläpp till luft

Den ansökta verksamheten innebär bl.a. ammoniakutsläpp från djurstallen ökar från 1 844 kg per år till 2 614 kg per år, enligt i ansökan redovisade schablonberäkningar med Jordbruksverkets program VERA. Beräkningar gör gällande att cirka 50 % av det kväve som släpps ut från djurstallar faller ned inom en radie på 5 mil från utsläppskällan. Anläggningen ligger 3 km från kusten och en del av ammoniak kommer sannolikt att deponeras i Östersjön. Ammoniak som deponeras på marken tas till största delen upp av växtligheten, men kan påverka ekosystem i känsliga biotoper. Kväve som deponeras i kustvattnet bidrar till övergödningen.

2017-06-08

Enligt SLU:s rapport 2009:12 *Byggnadstekniska åtgärder för lägre ammoniakemission från djurstallar*, svarar djurhållning med fjäderfä för 4 % av ammoniakutsläppen i Sverige. Av denna del bedöms ca 10 % komma från stallventilationen. Viktiga åtgärder för att begränsa ammoniakbildningen i djurstallet är att ströbädden hålls tunn och torr. Goda förutsättningar för detta finns om stallet är försett med isolerat golv och golvvärme och att vattendistributionen kan ske med minimalt spill.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att flera av ovanstående åtgärder kommer att vidtas i Bolagets planerade verksamhet. Kväveförlusterna i stallarna reduceras med 50 % med hjälp av aerotemperar som cirkulerar varm luft och håller den ca 2 cm tunna ströbädden torr. Bolaget har också åtagit sig att tillämpa fasutfodring vilket ökar unghönsens foderutnyttjande och minskar kväveutsöndringen, liksom användning av vattenniappar vilket reducerar vattenspill.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att ett tillstånd till ansökt verksamhet inte innebär att möjligheterna att uppnå föreskrivna miljökvalitetsnormer beaktansvärt försvåras.

Natur

Verksamheten ligger på område planlagt för industriändamål och omfattar inga direkta utpekade naturvärden så som rödlistade arter, naturreservat eller annat naturskyddat område.

Kultur

Verksamhetens placering omfattas av riksintresset kulturmiljövård K47 Halltorp-Hagby (områdeskod 88011046). Området beskrivs som en strategisk centralbygd inom flack odlingsmark med betydande fornlämningskoncentrationer. Verksamhetens utökning planeras ske inom redan befintliga byggnader, varför den inte anses komma att påverka riksintresset negativt.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten inte innebär någon påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljön.

Miljökvalitetsmål

2017-06-08

Verksamheten berör flera nationella miljö kvalitetsmål på olika sätt. De miljömål som främst berörs är *Bara naturlig försurning*, *Ingen övergödning* och *Hav i balans*. Förutsatt att verksamheten inriktas mot att så långt som möjligt begränsa ammoniakförluster från stallgödseln anser dock Miljöprövningsdelegationen att verksamheten och anläggningen inte motverkar en utveckling mot miljömålen i sådan omfattning att ett tillstånd ska nekas.

Sammanfattande tillåtighetsbedömning

Sammantaget bedömer Miljöprövningsdelegationen att den föreslagna platsen för verksamheten kan accepteras och verksamheten bedöms tillåtlig under förutsättning att de åtgärder som Bolaget redovisat i ansökan genomförs och föreskrivna skyddsåtgärder i detta beslut följs.

Motivering av villkor

Vid tillståndsprövning ska de förpliktelser som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler i 2 kap. följas och utifrån dessa regler kan tillståndsmyndigheten fastställa villkor för verksamheten vid provning.

Allmänna villkoret

1. Allmänna villkoret innebär att bolaget är skyldigt att följa vad som uppgivits i ansökan och vad man i övrigt åtagit sig i ärendet om inget annat sägs i detta beslut. Formuleringen är i enlighet med nuvarande praxis och innebär att ansökans innehåll och övriga åtaganden från bolagets sida får samma juridiska status som övriga villkor i detta beslut.

Djurstall

2. Bolaget har åtagit sig att använda fytasfoder som förbättrar djurens fosforupptag vilket leder till att fosforinnehållet i fodret kan minskas. Mindre fosfor i fodret innebär mindre fosfor i gödseln vilket minskar behovet av spridningsareal. Bolaget har även åtagit sig att tillämpa fasutfodring som innebär att fodret anpassas efter kycklingens ålder vilket bedöms kunna minska behovet av övergödande ämnen i fodret.

2017-06-08

3. Åtgärderna kan minska kväveutsläppen i slaktkycklingstallar med 50 % enligt SLU:s rapport 2009:12 *Byggnadstekniska åtgärder för lägre ammoniakemission från djurstallar*. En minskad ammoniakemission leder också till minskade luktstörningar. Om vatten kommer i kontakt med gödseln ökar ammoniakavgången och det är därför av stor vikt att vattenniplar utformas och hanteras så att detta undviks.
4. Villkoret avser att begränsa ammoniakutsläppen från verksamheten. Ett minskat ventilationsflöde innebär generellt sett en minskad ammoniakemission vilket således bör eftersträvas. Det måste dock alltid observeras att djurskyddsbestämmelser angående bl.a. ammoniakhalter i stall kan komma att påverka hur ventilationen regleras.

Gödsellagring

5. Om vatten kommer i kontakt med gödseln ökar ammoniakavgången. Lagringen av stora gödselmängder bör därför utformas så att gödseln hålls så torr som möjligt. Förutom nederbördsskydd bör skydd anordnas så att ytvatten inte kan nå lagringsytorna.
6. Villkoret syftar till att minimera de risker som verksamheten innebär avseende förorening av yt- och grundvatten.
7. Villkoret ställs för att möjliggöra myndighetskontroll av gödselmottagningen i såväl lagrings- som i spridningshänseende. Det är viktigt att den kontrakterade gödseln sprids på lämpliga arealer som inte redan är kraftigt uppgödslade eller olämpliga i annat avseende. Tillsynsmyndigheten har framfört önskemål om att lagstadgad dokumentation av bortförd gödsel ska redovisas till dem. Frekvensen av redovisningen ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.
8. Villkoret ställs för att växtodlare som tar emot gödsel ska kunna beräkna gödslingsbehovet på ett mer exakt sätt. Gödsel/växtnäring är en värdefull resurs som bör användas med omsorg för att tillgodose odlade gröders exakta näringsbehov. För att kunna upprätta en gödslingsplan behövs kunskap om gödselns

2017-06-08

växtnäringsinnehåll, inte minst för att utveckling av nya fodertyper kan ändra växtnäringsinnehållet i gödseln. Information om torrsbstanshalten anger hur väl man har lyckats hålla ströbädden torr under uppfödningstiden.

Stallbalans

9. Stallbalansen är ett hjälpmedel för att följa växtnäringsflödena till och från stallen. Det är viktigt att kontinuerligt arbeta för att minska överskottet i balansen. Stallbalansberäkning kan även utgöra underlag vid beräkning av spridningsarealen. Dessa beräkningar anses vara mer exakta jämfört med schablonvärden på fosforutsöndringen eftersom egna värden på näringsinnehåll och mängder kan användas.

Buller

10. Kraven är i enlighet med Bolagets förslag till villkor och i enlighet med befintligt tillstånd, med den skillnaden att värden föreskrivs som begränsningsgränsvärden istället för riktvärden.

Fastbränslepanna

11. Miljöprövningsdelegationen anser att utsläppen av stoft från fastbränslepannan bör regleras och begränsas. Kontrollmätning bör ske vid besiktning.

Aska

12. Innehåll i aska beror av i hög grad vilket bränsle som används. Bolaget kommer att använda flis i den nya pannan. Aska från skogsbränsle innehåller oftast alltför höga halter av tungmetaller i förhållande till näringsinnehållet (P). Jordbruksverket avråder därför från att sprida aska från skogsbränsle på åkermark och förespråkar annat omhändertagande. Bolaget har valt att leverera askan till godkänd mottagare av aska. För att Bolaget ska kunna leverera askan till mottagare måste en analys tas och överlämnas vid leverans.

Kemiska produkter, farligt avfall

13. Kraven ställs för att förhindra att kemikalier och farligt avfall förorenar mark och vatten, vilket skulle kunna få stora konsekvenser för bland annat grundvattnet.

Kontroll

2017-06-08

14. Bestämmelsen i 22 kap. 25 § miljöbalken förutsätter att kontrollen kan genomföras med en kombination av metoder såsom mätningar, besiktningar, indirekta mätningar och driftkontroll. Av kontrollprogrammet ska bl.a. mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod framgå. Vidare bör det av kontrollprogrammet framgå om periodiska undersökningar ska genomföras och i så fall med vilken frekvens de ska genomföras och vad de ska omfatta. Kontrollprogrammet bör upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten och ska fortlöpande revideras vid behov. För de kontrollfrågor som inte regleras i kontrollprogrammet gäller egenkontrollförordningen (1998:901).
15. Då provningen innebär förändringar i form av ökat antal djur, anser Miljöprövningsdelegationen att en besiktning inom ett år från utökningen behövs.

Verkställighet och igångsättningsmedgivande

Miljöbalkens möjlighet att meddela verkställighetsförordnande (22 kap. 28 § miljöbalken), dvs. att tillståndsbeslutet ska gälla utan hinder av att det inte har vunnit laga kraft, ska tillämpas restriktivt och endast om motstående intressen är små eller saknas. Ett verkställighetsförordnande är ett undantag från huvudregeln om att ett beslut ska vinna laga kraft för att få tas i anspråk. Det ankommer därför på Bolaget att visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte får tas i anspråk omedelbart (se NJA 2012 s. 623). I detta fall har det inte framkommit några skäl som motiverar ett avsteg från huvudregeln. Miljöprövningsdelegationen bedömer mot bakgrund av detta att yrkandet om verkställighetsförordnande ska avslås.

Då Miljöprövningsdelegationen meddelar slutligt beslut saknas skäl att särskilt ta ställning till frågan om igångsättningsmedgivande.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen har prövat verksamheten utifrån miljöbalkens mål och allmänna hänsynsregler samt med hänsyn till rådande miljökvalitetsnormer och de miljökvalitetsmål riksdagen fastställt. Mot bakgrund av de åtaganden Bolaget gjort och de

2017-06-08

villkor som föreskrivs för verksamheten bedömer Miljöprövningsdelegationen att tillstånd kan lämnas för verksamheten.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar län. I beslutet deltog ordförande Lina Bladfors och miljöszakunnig Tommy Hammar.

Föredragande har varit miljöskyddshandläggare Anna Ohlsson.

Detta beslut har undertecknats digitalt. Handlingen är fastställd i Länsstyrelsens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Lina Bladfors

Tommy Hammar

Bilagor

1. Karta/Situationsplan
2. Kungörelsedelgivning och hur man överklagar
3. Kungörelse

Kopia

Naturvårdsverket, e-post

Havs- och Vattenmyndigheten, e-post

Jordbruksverket, e-post

Aktförvararen Kalmar kommun, Samhällsbyggnadskontoret, e-post

Samhällsbyggnadsnämnden Kalmar kommun, e-post

Bolagets konsult Håkan Andersson, e-post

Enhetschef Miljöenheten Åsa Axheden

BESLUT

20 (20)

551-6473-16

2017-06-08

SITUATIONSPLAN

SweHatch AB

Hagby 6:11

© Länsstyrelsen, Lantmäteriet, NVDB, ESRI Inc, RAÄ, SGU, Sjöfartsverket, SMHI, SVO, SCB, SJV, FM, Bergsstaten, SLU

Skala 1:7488

UPPLYSNING OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Miljöprövningsdelegationen förordnar enligt 49 § delgivningslagen att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelseannonsen införs i Barometern, Östra Småland och Post & Inrikes Tidningar. Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen i Kalmar län, Regeringsgatan 1 i Kalmar, samt hos aktförvararen, Samhällsbyggnadskontoret, Storgatan 35 A i Kalmar.

Delgivning anses ha skett när två veckor har förflutit från datum för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom tio dagar införts i ovannämnda tidningar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö. Observera att överklagande skickas till Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen i Kalmar län, 391 86 KALMAR eller per e-post till kalmar@lansstyrelsen.se. Miljöprövningsdelegationen prövar om överklagande inkommit i tid innan den skickas vidare till domstolen.

Överklagande ska innehålla

- diarienummer för beslutet som överklagas,
- vad som anförs mot beslutet och på vilket sätt det bör ändras,
- kontaktuppgifter så att eventuell kommunikation i ärendet kan ske effektivt.

Ombud

Om frågan hanteras via ombud ska en fullmakt för detta bifogas överklagandet.

Ytterligare upplysningar

Vid frågor, kontakta gärna som den som varit föredragande i beslutet via Länsstyrelsens växel på telefonnummer 010-223 80 00.

Överklagande ska vara Miljöprövningsdelegationen tillhanda senast den **13 juli 2017**.

Miljöfarlig verksamhet, beslut

SweHatch AB har fått tillstånd enligt 9 kap miljöbalken till befintlig och utökad uppfödning av unghöns på fastigheten Hagby 6:11 i **Kalmar kommun**. Tillståndet medger en maximal djurhållning på 56 000 platser för unghöns, motsvarande 560 djurenheter. Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen, Regeringsgatan 1 i Kalmar och hos aktförvararen Samhällsbyggnadskontoret, Storgatan 35 A i Kalmar.

Beslutet kan överklagas hos Mark- och Miljödomstolen i Växjö genom skrivelse som lämnas eller skickas till Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen, Regeringsgatan 1, 391 86 KALMAR eller skickas till kalmar@lansstyrelsen.se.

Miljöprövningsdelegationen måste ha fått skrivelsen senast den **13 juli 2017**.